

428

ZARZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICTWA I ENERGETYKI

z dnia 8 grudnia 1964 r.

w sprawie norm ubytków naturalnych i zasad inwentaryzacji zapasów paliw stałych.

Na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 1 dekretu z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia (Dz. U. z 1952 r. Nr 44, poz. 301 i z 1956 r. Nr 54, poz. 244) oraz § 1 ust. 1 zarządzenia nr 120 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 października 1963 r. w sprawie norm ubytków naturalnych (Monitor Polski Nr 89, poz. 420) i § 104 ust. 1 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 4 grudnia 1959 r. w sprawie podstawowych zasad prowadzenia księgowości, inwentaryzacji, sporządzania sprawozdań finansowych oraz przechowywania dowodów księgowych przez jednostki gospodarki społecznej (Monitor Polski Nr 102, poz. 546) zarządza się, co następuje:

§ 1. Normy ubytków naturalnych przy składowaniu paliw stałych określa „Tabela norm ubytków paliw stałych”, stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 2. Normy podane w § 1 nie mają zastosowania do kopali węgla kamiennego i brunatnego w zakresie wydobywania przez nie węgla, brykietowni w zakresie produkowanych brykietów oraz do koksowni, gazowni i wylewni w zakresie produkowanych przez nie gatunków koksu i półkoksu.

§ 3. Wysokość ubytków naturalnych oblicza się w sposób podany w „Przykładach stosowania norm ubytków naturalnych węgla kamiennego i brunatnego, brykietów z wę-

gla brunatnego oraz koksu i półkoksu”, stanowiących załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Zasady inwentaryzacji zapasów paliw stałych określa instrukcja w sprawie zasad inwentaryzacji paliw stałych, wydana przez Ministra Górnictwa i Energetyki.

§ 5. Tracą moc:

- 1) zarządzenie nr 145 Centralnego Zarządu Przemysłu Węglowego z dnia 24 lipca 1949 r. w sprawie gospodarki zapasami w zakładach przemysłu węglowego i stałej kontroli stanu zapasów produktów węgla kamiennego i brunatnego, koksu i półkoksu, brykietów z węgla kamiennego i brunatnego, podpałek „Lofix” oraz łupków ogniotrwałych,
- 2) zarządzenie Ministra Górnictwa Węglowego z dnia 23 czerwca 1956 r. w sprawie ubytków naturalnych paliw stałych (Monitor Polski Nr 61, poz. 739),
- 3) norma resortowa nr RN-54/MG/03101 z dnia 22 października 1954 r. „Magazyny węgla — pomiar i obliczanie ilości magazynowanego węgla kamiennego”.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1965 r.

Minister Górnictwa i Energetyki: *J. Mitre*

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 8 grudnia 1964 r. (poz. 428).

TABELA NORM UBYTKÓW PALIW STAŁYCH

A. Normy ubytków naturalnych węgla kamiennego i brunatnego oraz brykietów z węgla kamiennego i brunatnego.

Miejsce powstania ubytku naturalnego	Opakowanie	Węgiel kamienny energetyczny i gazowo-koksowy			Węgiel brunatny		Jednostka odniesienia
		gruby powyżej 25 mm i średni (groszek I, II grysik I, II)	brykiety z węgla kamiennego drobnego I, II i III, nie sortowany drobnego IV i V, miał, przerosty	muł i koncentrat flotacyjny	sortowany i nie sortowany	brykiety z węgla brunatnego	
wysokość ubytku w %							
składowisko otwarte *)	luzem	0,5	0,7	10,2	2,0	0,9	magazynowana ilość w okresie letnim
składowisko otwarte *)	luzem	0,4	0,6	5,2	1,5	0,8	magazynowana ilość w okresie zimowym
wyładunek lub przeladunek	luzem	0,2	0,3	0,5	0,5	0,4	ilość wyładowywana
*) przy magazynowaniu na składowisku nie utwardzonym dolicza się	luzem	0,1	0,1	0,1	0,5	0,1	w stosunku rocznym od magazynowanej ilości

B. Normy ubytków naturalnych koksu odlewniczego, wielkopieczowego, opałowego i koksu gazowniczego oraz półkoksu.

Miejsce powstania ubytku naturalnego	Opakowanie	Koks odlewniczy: kęsy powyżej 80 mm, kostka 63—80 mm oraz wielkopieczowy i koks formowany	Koks opałowy: powyżej 40 mm, orzech II (20—40 mm), groszek (10—20 mm) oraz nie sortowany z produkcji koksowni	Koks gazowniczy: powyżej 40 mm, o wymiarach 40—10 mm, nie sortowany, półkoks oraz koksik z produkcji koksowni, gazowni i wylewni	Jednostka odniesienia
składowisko otwarte *)	luzem	0,15	0,3	0,5	magazynowana ilość w okresie letnim
składowisko otwarte *)	luzem	0,1	0,2	0,4	magazynowana ilość w okresie zimowym
wyładunek lub przeladunek	luzem	0,1	0,2	0,3	ilość wyładowywana
*) przy magazynowaniu na składowisku nie utwardzonym dolicza się	luzem	0,05	0,1	0,2	w stosunku rocznym od magazynowanej ilości

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 8 grudnia 1964 r. (poz. 428).

PRZYKŁADY STOSOWANIA NORM UBYTKÓW NATURALNYCH WĘGLA KAMIENNEGO I BRUNATNEGO, BRYKIETÓW Z WĘGLA KAMIENNEGO I BRUNATNEGO ORAZ KOKSU I PÓLKOKSU

1. Obliczenie ubytków naturalnych węgla kamiennego i brunatnego.

Stany zapasów występujące w każdym dniu kalendarzowym na składowisku należy zsumować osobno za okres od 1 stycznia do 31 marca plus od 1 października do 31 grudnia (okresy zimowe) i okres od 1 kwietnia do 30 września (okres letni) i następnie podzielić przez ilość dni kalendarzowych występujących w każdym z tych okresów. Otrzymany średni dzienny stan zapasów stanowi podstawę do obliczenia ubytku naturalnego.

Przykład:

Suma stanów zapasu za okres I.I — 31.III, tj. 90 dni, 263.140 t.

Suma stanów zapasu za okres I.X — 31.XII, tj. 92 dni, 352.102 t.

Suma stanów zapasu za okres I.IV — 30.IX, tj. 183 dni, 366.000 t.

Wyliczenie ubytku: 263.140

+ 352.102

615.242 : 182 = 3.380 t

366.000 : 183 = 2.000 t

Obliczenie dotyczące węgla energetycznego typu 31, 32 klasy 70—55

$3.380 \times 0,4\% = 13,5$ t

$2.000 \times 0,5\% = 10,0$ t

łącznie ubytek naturalny: 23,5 t

Obliczenie ubytków przeprowadza się w sposób podany w wymienionym przykładzie, doliczając do niego straty wynikające z wyładunku, np. z bocznic Polskich Kolei Państwowych zwieziono w ciągu roku 10.000 t. Straty z tytułu wyładunku — $10.000 \times 0,2 = 20$ ton.

2. Obliczenie ubytków naturalnych związanych z magazynowaniem koksu.

Przykład:

Suma stanów zapasu za okres zimowy

I.I — 31.III, tj. 90 dni, 110.026 t

I.X — 31.XII, tj. 92 dni, 116.200 t

182 dni, 226.226 t

Suma stanów zapasów za okres letni

I.IV — 30.IX, tj. 183 dni, 248.514 t

Stan średni zapasów w okresie zimowym

$226.226 : 182 = 1.243$ t

Stan średni zapasów w okresie letnim

$248.514 : 183 = 1.358$ t

Obliczenie dotyczy koksu wielkopieczowego:

$1.243 \times 0,1\% = 1,2$

$1.358 \times 0,15\% = 2,0$

łącznie ubytek naturalny 3,2 t

W pozostałych gatunkach koksu obowiązuje ta sama metoda obliczania, zmienia się jedynie wysokość ubytku % ustalona dla poszczególnych gatunków.

3. Obliczenie ubytków naturalnych, związanych z wyładunkiem koksu.

Obliczenie ubytków przeprowadza się w sposób podany w przykładzie 2, doliczając straty wynikające z wyładunku, np. na bocznicach Polskich Kolei Państwowych:

w okresie zimowym $11.200 \times 0,1\% = 11,2$ t

w okresie letnim $11.300 \times 0,1\% = 11,3$ t

Ogółem straty w okresie zimowym wynoszą

$11,2 + 1,2 = 12,4$ t

Ogółem straty w okresie letnim wynoszą

$11,3 + 2,0 = 13,3$ t

Analogicznie oblicza się ubytki naturalne dla pozostałych paliw stałych nie objętych przykładami przy uwzględnieniu obowiązujących dla nich norm ubytków.